

Motion till riksdagen

1985/86:Jo748

Karl Erik Olsson m. fl. (c)

Ett generellt stöd till miljöorganisationer

Miljö- och naturresursfrågorna har successivt växt fram i 1900-talets samhällsdebatt — först i i-länderna, i dag också i tredje världens länder.

Under första hälften av 1900-talet spelade omsorg om naturområden och skydd av djur- och växtarter en stor roll i miljödiskussionen. Oron gällde framför allt att människan förstörde naturen och att enskilda arter av växter och djur kunde komma att utrotas.

Med 1960-talet ökade insikten om att miljön höll på att förgiftas. Vattenföroreningarna stod i centrum. Övergödning och sedan igenväxning av sjöar var en följd av utsläpp från hushåll, industrin och från jordbruket. Man blev under 1960-talet på det klara med att det moderna industrisamhället nu gjorde så stora utsläpp av tungmetaller och andra kemikalier att det åstadkom tydligt negativa, i många fall oreparerbara, skador. Kvicksilverutsläpp gav fågeldöd och gjorde fisken oätlig. Vissa kemikalier hindrade fåglars och andra djurs fortplantning.

Slutet av 1960-talet var också miljörörelsens genombrott såväl i Sverige som internationellt.

1960-talets miljöengagemang gav till sist resultat även i samhällsapparaten. I Sverige fick vi början till vår nuvarande miljölagstiftning och miljöadministration.

Men 1970-talets miljödebatt dominerades ändå av en fråga — energin och särskilt av kärnkraften. Det gällde i Sverige och på många andra håll runt om i världen. Kärnkraftsfrågan rymmer många olika frågeställningar och kunde därför tidigt samla såväl kvinnoorganisationer som fredsrörelse, miljögrupper och enskilda miljöengagerade människor i ett gemensamt motstånd. Det ledde till en djupare debatt om samhället i stort — om människans villkor och framtid.

Det var ofta fria grundforskare, fågelskådare och viltvårdare som när miljödebatten började varnade för t. ex. kvicksilvrets problem. Det var ofta miljöengagerade som direkt i naturen observerade förändringar och drog slutsatser med utgångspunkt i sina egna kunskaper om de biologiska samspelen. Men engagemanget har i liten omfattning "frivilligt" fångats upp av beslutsfattare. Däremot har det tvingat fram de flesta beslut.

I miljöorganisationerna finns både kunskap och engagemang som är till stor nytta för samhället. Vi anser därför att samhället bör ge miljöorganisationerna ett grundstöd liknande det som finns i dag för t. ex. kvinnoorganisationer.

Miljöorganisationerna hänförs i nuläget till organisationer som i huvud-

sak bedriver verksamhet med inriktning på natur- och miljövårdsarbete. De statsbidrag som står till förfogande för organisationer med inriktning på natur- och miljövårdsarbete är följande:

Mot. 1985/86
Jo748

- Bidrag från anslaget H 4 Miljövårdsinformation till verksamhet och för naturvårdsupplysning inom Svenska naturskyddsföreningen, Riksförbundet för hembygdsvård och Svenska förbundet för koloniträdgårdar och fritidsbyar
- Bidrag från anslaget H 4 Miljövårdsinformation — anslagsposten Viss övrig information — efter särskild regeringsbeslut (jordbruksdepartementet)
- Bidrag till Riksförbundet för hembygdsvård dels ur anslaget B 4 Bidrag till kulturverksamhet inom organisationer, anslagsposten Centrala amatörorganisationer, dels ur anslaget B 4I Riksantikvarieämbetet, förvaltningskostnader
- Vissa bidrag ur jaktvårdsfonden.

Ett generellt stöd till miljöorganisationerna skulle på ett avgörande sätt förbättra deras möjligheter att arbeta och att ytterligare utvecklas utan att deras fria och oberoende ställning skulle kunna ifrågasättas.

Bidrag bör utgå till organisationer som av regeringen förklarats berättigade till bidrag. Med miljöorganisation menas sådan organisation som huvudsakligen bedriver verksamhet med inriktning på miljö- och naturfrågor.

Bidraget föreslås utgå med dels ett grundbidrag lika stort för alla bidragsberättigade organisationer, dels ett rörligt bidrag med ett fast belopp per medlem.

Hemställan

Med stöd av vad som ovan anförts hemställs

att riksdagen beslutar att hos regeringen begära den att den återkommer med förslag om generellt stöd till miljöorganisationer.

Stockholm den 24 januari 1986

Karl Erik Olsson (c)

Lennart Brunander (c)

Kerstin Göthberg (c)

Bertil Jonasson (c)